

Rapport

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

Helsedirektoratet

Politiets bruk av ambulanseressurser

IS-5/2016

Publikasjonens tittel: Politiets bruk av ambulanseressurser

Utgitt: 24. august 2016

Bestillingsnummer: IS-5/2016

Utgitt av: Helsedirektoratet
Kontakt: Avdeling for medisinsk nødmeldetjeneste
Postadresse: Pb. 7000 St Olavs plass, 0130 Oslo
Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo

Tlf.: 810 20 050

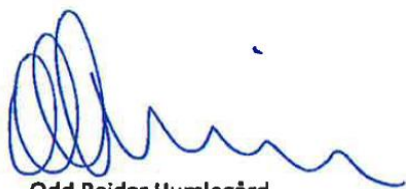
Faks: 24 16 30 01

www.helsedirektoratet.no

Utgitt i samarbeid med: Politidirektoratet

FORORD

Erfaringer fra faktiske hendelser de senere år har vist at det er behov for å avklare politiets mulighet for å gjøre bruk av sivile ambulanseressurser. Dette felles rundskrivet fra Helsedirektoratet og Politidirektoratet beskriver i hvilke situasjoner politiet kan be om bistand fra helsetjenesten til transport av polititjenestemenn i sivile ambulansefartøy for å løse politioppdrag. Rundskrivet beskriver også hvem som har beslutningsmyndighet for å frigi ambulanseressurser og hvor politiet skal henvende seg om slike oppdrag.

Odd Reidar Humlegård

Politidirektør

Bjørn Guldvog

Helsedirektør

INNHold

FORORD	2
INNHold	3
1.1 Bakgrunn	4
1.2 Formål.....	4
1.3 Sentrale prinsipper	4
1.4 Praktisk gjennomføring	5
1.5 Oppfølging og evaluering	5
1.6 Ikrafttredelse	5
VEDLEGG – OVERSIKT NASJONALE AMBULANSERESSURSER	6
Bilambulansetjenesten	6
Båtambulansetjenesten.....	6
Luftambulansetjenesten.....	6

1.1 Bakgrunn

Erfaringer fra faktiske hendelser de senere år har vist at det er behov for å avklare politiets mulighet for å gjøre bruk av helsetjenestens ambulanseressurser til å løse politioppdrag. Problemstillingen vurderes relevant i forhold til alle typer ambulanseressurser, men særlig luftambulanseressurser og båtambulanseressurser. Dagens retningslinjer for bruk av luftambulanse åpner ikke for at luftambulanse kan benyttes til andre politioppdrag enn søk- og redningsoppdrag (SAR).

1.2 Formål

Formålet med dette rundskrivet er å klargjøre i hvilke situasjoner politiet kan anmode helsetjenesten om bistand til transport av polititjenestemenn i sivile ambulansetøy for å løse politioppdrag. Rundskrivet beskriver også hvem som har beslutnings-myndighet for å frigi ambulanseressurser og hvor politiet skal henvende seg om slike oppdrag. Som vedlegg til rundskrivet følger en oversikt over nasjonale luftambulanseressurser.

1.3 Styrende prinsipper

Utgangspunktet er at politiet selv har ansvar for å sørge for nødvendig transportkapasitet og beredskap for å løse eget samfunnsoppdrag.

For helsetjenesten er hovedregelen at verken bil-, båt- eller luftambulanse skal transportere polititjenestemenn. Dette ut fra en vurdering av at det er viktig med et klart skille mellom politiet og helsetjenestens samfunnsoppdrag.

Unntak fra hovedregelen:

- Situasjoner der helsepersonell ber om bistand fra politiet for å ivareta pasientsikkerhet og/eller egensikkerhet ved gjennomføring av ambulanseoppdrag. Denne problemstillingen er ivaretatt gjennom etablerte rutiner er ivaretatt gjennom etablerte rutiner^{1,2} og diskuteres derfor ikke nærmere i dette rundskrivet.
- Situasjoner der politiet ikke disponerer egne relevante transportressurser og hvor tidstapet ved ikke å benytte sivile ambulanseressurser åpenbart vil innebære overhengende fare for at liv eller helse vil gå tapt. Det er enighet om at dette unntaket skal tolkes innskrenkende og begrenses til aksjoner som defineres som PLIVO (pågående livstruende vold)

Det er bare politiets operasjonsleder som kan definere PLIVO-hendelser.³

I de situasjoner der sivile ambulanseressurser blir benyttet for transport av polititjenestemenn skal transporten alltid skje fra et sikkert sted - til et annet sikkert sted.

Fartøysjefen på bil, båt og luftambulanse har endelig beslutningsmyndighet i forhold til hva som anses som sikkert sted.

---

¹ Rundskriv IS-5/2012 Helsetjenestens og politiets ansvar for psykisk syke – Oppgaver og samarbeid. Helsedirektoratet 2012

² Retningslinjer for bruk av luftambulanse, Helseforetakenes Nasjonale Luftambulansetjeneste ANS, 1. april 2009

³ Nasjonal prosedyre for nødetatenes samvirke ved pågående livstruende vold (PLIVO)

1.4 Praktisk gjennomføring

I situasjoner der politiet anmoder om transportbistand fra helsetjenesten skal anmodningen enten komme fra operasjonsleder ved politiets operasjonssentral eller stabssjef.

Alle anmodninger fra politiet om bistand fra ambulansetjenesten skal begrunnes.

AMK-sentralens og Flykoordineringssentralens (FKS) håndtering av anmodninger fra politiet om transportbistand skal dokumenteres. Alle avslag skal begrunnes.

1.4.1 Ambulansehelikopter

Ved anmodning om bistand fra ambulanshelikopter skal henvendelsen fra politiet rettes til nærmeste AMK-sentral via medisinsk nødnummer 113 eller direkte linje. AMK-sentralen skal uten unødig opphold sette politiet i direkte kontakt med aktuell AMK-sentral med ansvar for koordinering av ambulanshelikopter (AMK-LA).

Endelig beslutningsmyndighet om bruk av ambulanshelikopter tilligger vakthavende ansvarlig leder ved AMK-LA.

1.4.2 Ambulansefly

Ved anmodning om bistand fra ambulansfly skal henvendelsen rettes til Flykoordineringssentralen (FKS) i Tromsø på tlf. 777 511 12

Endelig beslutningsmyndighet om bruk av ambulansfly tilligger vakthavende ansvarlig leder ved AMK-Tromsø (som er samlokalisert med FKS).

1.4.3 Ambulansebil – og ambulansebåt

Ved anmodning om bistand fra ambulansbil eller ambulansbåt skal henvendelsen rettes

til nærmeste AMK-sentral via medisinsk nødnummer 113 eller direkte linje.

Endelig beslutningsmyndighet i forhold til bruk ambulansbil eller ambulansbåt tilligger vakthavende ansvarlig leder ved lokal AMK-sentral.

1.4.4 Redningshelikopter

Anmodning om bistand fra redningshelikopter rettes til Hovedredningssentralene (HRS-Sør eller HRS-Nord). Politiets bruk av redningshelikopter er regulert gjennom egne avtaler og omfattes ikke av dette rundskrivet.

1.5 Oppfølging og evaluering

AMK-sentralene og flykoordineringssentralen skal utarbeide egen rapport om hendelser der politiet anmoder om transportbistand fra helsetjenesten. Kopi uten personidentifiserbare opplysninger skal rutinemessig sendes til Helsedirektoratet. Rapporten skal som et minimum inneholde følgende opplysninger:

1. Tidspunkt for henvendelse
2. Politiets begrunnelse for anmodning om ambulanseresurs
3. Type ressurs
4. AMK, AMK-LA og/eller FKSs vurdering og beslutning
5. Tidspunkt for beslutning

Helsedirektoratet skal ta initiativ til en evaluering av ordningen innen to år etter at dette rundskrivet har trådt i kraft.

1.6 Ikrafttredelse

Rundskrivet trer i kraft 1. oktober 2016.

VEDLEGG – OVERSIKT NASJONALE AMBULANSE-RESSURSER

Ambulansetjenesten i Norge består av tre ulike tjenester:

1. Bilambulansetjenesten
2. Båtambulansetjenesten
3. Luftambulansetjenesten

Bilambulansetjenesten

I 2014 var det registrert 528 bilambulanser i Norge. En stor andel av disse er i døgn-kontinuerlig vaktberedskap med tilstedevakt.

Tjenesten styres og koordineres av lokale AMK-sentraler.

Båtambulansetjenesten

Båtambulansetjenesten består av ulike typer fartøy:

- Dedikerte og uniformerte ambulansebåter
- Legeskyssbåt, dvs. sivil eller privat båt som utfører ulike tjenester
- Rutegående fartøyer

Båtambulansetjenesten styres og koordineres av lokale AMK-sentraler.

Luftambulansetjenesten

Luftambulansetjenesten består av:

- Ambulanseflytjenesten
- Ambulansehelikoptertjenesten

Redningshelikoptertjenesten flyr også luftambulanseoppdrag, men denne ressursen styres og koordineres av Hovedrednings-sentralene.

Ambulanseflytjenesten

Luftambulansetjenesten ANS opererer til sammen 9 ambulansfly av typen Beech King Air B200 (turbo-propellfly). Flyene har en marsjhastighet på ca. 540 km/t og vil i normal-situasjoner kunne transportere inntil 4 polititjenestemenn i en avstand fra Oslo til Bodø uten mellomlanding. Dette må avklares på forhånd i hvert enkelt tilfelle.

Ambulanseflyene er stasjonert ved følgende baser:

Gardermoen	: 2 fly. 1 døgnfly 24/7 og 1 dagfly (mandag-fredag)
Ålesund (Vigra)	: 1 fly. Døgnfly 24/7
Brønnøysund	: 1 fly. Døgnfly 24/7
Bodø	: 1 fly. Døgnfly 24/7
Tromsø	: 1 fly. Døgnfly, tilstedevakt 24/7.
Alta	: 2 fly. 1 døgnfly, tilstedevakt 24/7. 1 dagfly (mandag-søndag)
Kirkenes	: 1 fly. 1 døgnfly, tilstedevakt 24/7

Ambulanseflytjenesten koordineres av Flykoordineringscentralen i Tromsø.

Ambulansehelikoptertjenesten

Luftambulansetjenesten ANS opererer til sammen 13 ambulanshelikoptre fra 12 forskjellige baser. Helikoptrene har en marsjhastighet på 230 – 290 km/t og kan under normale forhold transportere 2- 4 polititjenestemenn (ulike helikoptertyper).

Ambulansehelikoptrene er stasjonert i Arendal, Lørenskog (2 stk.), Ål, Dombås, Stavanger, Bergen, Førde, Ålesund, Trondheim, Brønnøysund, Evenes og Tromsø. Se vedlagte dekningskart. (Høyoppløselig kart kan lastes ned [her](#))

Alle helikopterbasene har døgnkontinuerlig tilstedevakt 24/7, med en aktiveringstid på 15 minutter.

Tjenesten styres og koordineres fra dedikerte AMK-sentraler (AMK-LA).

Redningshelikoptertjenesten

Redningshelikoptertjenesten opererer til sammen 6 redningshelikopter. Helikoptrene flyr også luftambulanseoppdrag og bemannes med lege fra helseforetakene.

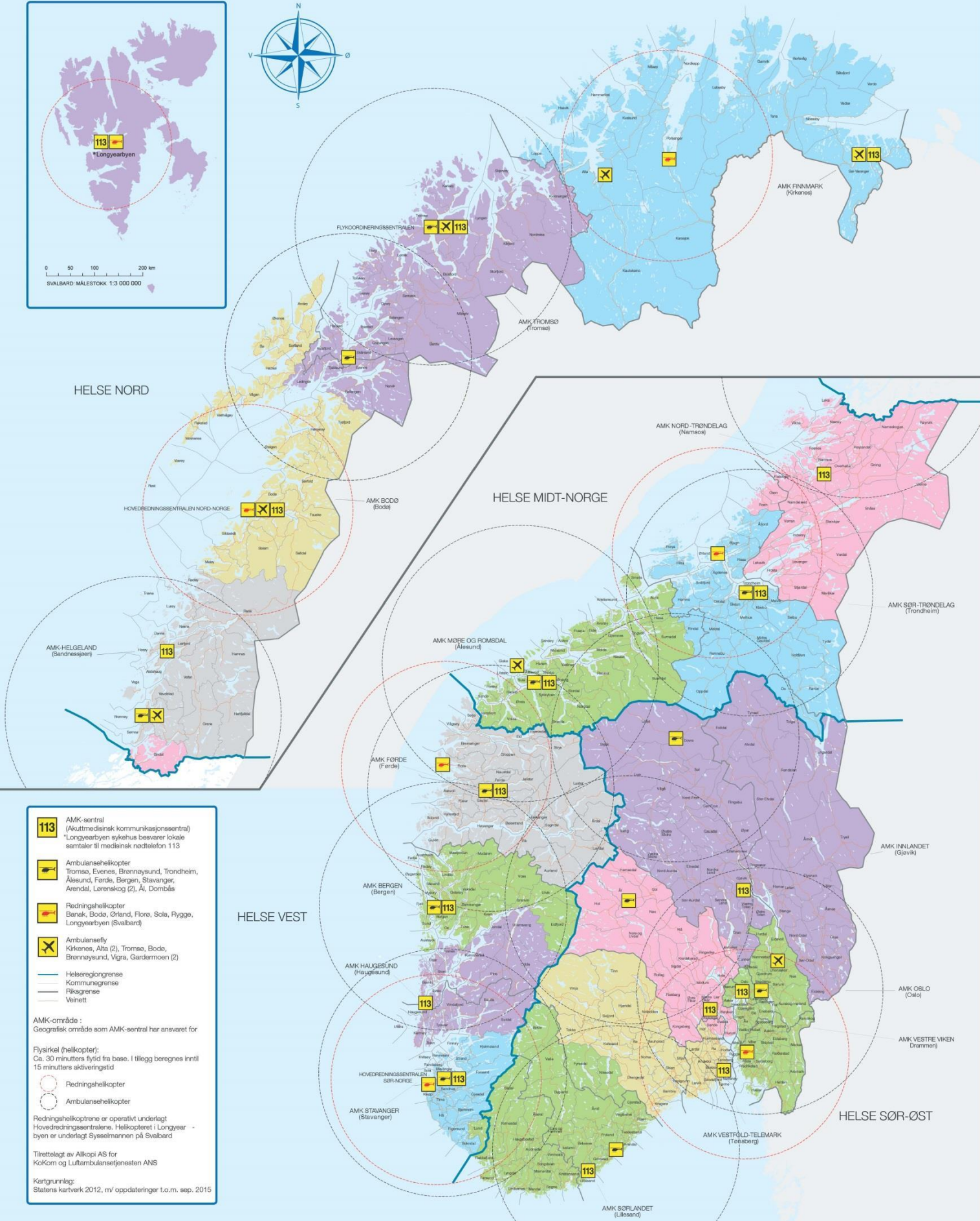
Det er stasjonert redningshelikoptere ved basene: Rygge, Sola, Florø, Ørland, Bodø, Banak og Longyearbyen.

Operativt er redningstjenesten underlagt Hovedredningsentralene. Helikoptret i Longyearbyen disponeres av Sysselmannen på Svalbard.

Ressursoversikten er oppdatert per. 1. juli 2016.

HELSEREGIONKART MED AMK-OMRÅDER / LUFTAMBULANSEBASER

- 113** AMK-sentral (Akuttmedisinsk kommunikasjonssentral) *Longyearbyen sykehus besvarer lokale samtaler til medisinsk nødtelefon 113
- Ambulanshelikopter Tromsø, Evenes, Brennøysund, Trondheim, Ålesund, Forde, Bergen, Stavanger, Arendal, Lørenskog (2), Åi, Dombås
- Redningshelikopter Baneak, Bodo, Ørtand, Flora, Sola, Pygge, Longyearbyen (Svalbard)
- Ambulansefly Kirkenes, Alta (2), Tromsø, Bodo, Brennøysund, Vigra, Gardermoen (2)

— Helseregionens
 — Kommunegrens
 — Fylkesgrens
 — Veinett

AMK-område :
 Geografisk område som AMK-sentral har ansvaret for

Flysirkel (helikopter):
 Ca. 30 minutters flytid fra base. I tillegg beregnes inntil 15 minutters aktiveringstid

○ Redningshelikopter
 ○ Ambulanshelikopter

Redningshelikoptrene er operativt underlagt Hovedredningssentralene. Helikoptret i Longyearbyen er underlagt Sysselmannen på Svalbard

Tilrettelagt av Allkopi AS for KoKom og Luftambulansetjenesten ANS

Kartgrunnlag:
 Statens kartverk 2012, m/ oppdateringer t.o.m. sep. 2015

Postadresse: Pb. 7000,
St. Olavs plass, 0130 Oslo

Telefon: +47 810 20 050

Faks: +47 24 16 30 01

E-post: postmottak@helsedir.no

www.helsedirektoratet.no